

S větrem v zádech

S kormidlem v ruce překonávat vzdálené horizonty, cítit vítr ve vlasech a slanou chuť moře na rtech je jedna z velkých romantických představ, o kterých sní většina kluků a holek. Námořního kapitána Jirky Wágnera, v jehož posádce, po vzoru starých mořeplavců, má místo i kněz, jsme se zeptali na zkušenosti ze sedmi moří.

Milý Jirko, jak ses dostal na moře?

S kormidlem v rukou překonávat vzdálené horizonty, cítit vítr ve vlasech a slanou chuť moře na rtech je jedna z velkých romantických představ, o kterých sní většina kluků a holek. Námořního kapitána Jirky Wágnera, v jehož posádce, po vzoru starých mořeplavců, má místo i kněz, jsme se zeptali na zkušenosti ze sedmi moří.

Milý Jirko, jak ses dostal na moře?

Kdysi dávno ve studentských letech jsme s kamarády uvažovali, že bychom zkusili vyjet na moře. Ale za minulého režimu se dalo jet maximálně tak do Polska na nějakou školní plachetnici, a ani to nebylo jednoduché. Až po letech jsme dostali nabídku od kamarádů, kteří měli motorový člun, abychom s nimi jeli do Chorvatska. V té době jsem si udělal první papíry (české VMP – vůdce malého plavidla) a začal řídit loď. Během těch let přišel kolega s nabídkou, jestli bych nechtěl jet na týden na plachetnici. Tím vlastně začalo moje námořní období.

Pamatuješ si na svou první plavbu?

To si samozřejmě pamatuju. Bylo to v roce 2003, kdy jsem byl pozván na dvanáctimetrovou plachetnici. Bylo nás pět chlapů a za týden jsme udělali kolečko okolo několika chorvatských ostrovů. Zažili jsme rozbourené moře i úplně klidnou hladinu. Tehdy jsem objevil krásu jachtingu.

Jaké to je plavit se po moři?

Nádherné. Těžko popsatelné v pár větách. Pro mě je to určitě zklidňující. Věřím tomu, že člověk žije tak rychle, jak rychle se dokáže pohybovat. Sedm uzlů na plachetnici, což je už docela pěkná rychlost, je zhruba 13 km/h. V porovnání s autem člověk na lodi zpomalí a má víc času vnímat své okolí i sám sebe. Úplně nejlepší je být členem posádky, neboť se může všeho účastnit a užít si všechny vjemy – jak fouká vítr, jak vlny hází s lodí, jak se loď naklání během rychlé jízdy atd. V okamžiku, kdy se ale staneš tím, kdo je na prvním místě v seznamu posádky a před jménem máš napsáno skipper (anglicky kapitán), tak ty jsi ten, kdo za to všechno zodpovídá. A pak to vnímáš trochu jinak. Máš úplně jiné starosti, a když se zhorší počasí, radost už není tak velká. Říká se, že posádka je spokojená celý týden a kapitán až v pátek večer, když je loď bezpečně v přístavu.

Jak bys řešil bouřku?

Záleží na tom, jaká ta bouřka je a kde se loď právě nachází. Ideální je se před ní schovat. Třeba do nějaké zátoky, kde bude chráněna před větrem a vlnami, nebo ještě lépe do mariny, kde se loď přiváže k molu. To ovšem ne vždy jde. Na moři se tzv. zrefují plachty (zmenší se tím jejich plocha)

a pluje se dál. Při hodně silné bouřce se skasají úplně a pluje se, kam to jde. Při kotvení v zátoce se může stát, že se v noci otočí vítr a kotvení přestává být bezpečné, pak nezbuďte nic jiného, než vyplout na volné moře.

Ale na moři jsou vlny a blesky. Toho se nebojíš?

Ne, ale potkat bych je nemusel. S blesky na lodi je to podobné jako u auta. Když to do lodi uhodí, projede to stěžněm dolů do vody. Samozřejmě to může mít nějaké doprovodné efekty. Třeba tlaková vlna tě může nějakým způsobem ovlivnit, ale našťastí jsem tohle nikdy nezažil. Dneska je to tak, že díky technologiím se většinou těchto událostí můžeš vyhnout.

Takže scény, které známe z filmů, jak kapitán stojí na můstku u kormidla a vlny se valí přes něj, jsou jenom naše romantické představy?

Pořádné bouřky vypadají přesně tak, jak říkáš. Vítr zvedá vlny, začínají se dělat bílé čepice, ty se se silícím větrem začínají trhat a začne vodorovně přšet slaná voda. Tahle romantika většinou vydrží tak dvacet minut. Pak to posádku přestává bavit, první jedinci začínají měnit barvu ve tváři, naklání se přes zábradlí a občas „zakřičí na ryby“. Všichni si začínají přát, aby tahle „romantika“ co nejdříve skončila. Jenže nejde zastavit u krajnice nebo na parkovišti a počkat, až se přezene. Ty to musíš doplout. Vyplout do extrémního počasí je náročné pro posádku i loď, nikdy se neví, kolik toho kdo vydrží. Díky předpovědi počasí je možné se bouřce vyhnout. Na 24 hodin dopředu je předpověď velmi přesná. To se ovšem bavíme o týdenních plavbách v létě na Jadranu. V případě, že se vydáš někam dál, máš reálnou šanci to zažít. Počítat s náhlou změnou počasí se ale musíš vždycky. Žádná předpověď není stoprocentní.

Ale co kdybys tu bouřku chytnul?

Na mé první plavbě jsme vyjeli až po bouřce, ale byla to pořádná bouřka a vlny pořád dosahovaly výšky tří metrů. Kapitán nás poslal převázat plachtu a najednou paluba, na které jsme stáli, zmizela pod nohama. Zvedlo nás to metr nahoru a pak zase metr dolů. Takhle jsme na palubě lítali a do toho, jako by nás někdo v pravidelném intervalu poléval kýblem vody. Takže se houpeš a zároveň sprchuješ. Nazpátek to bylo něco podobného, protože jsme museli jet přímo proti vlnám. Když je počasí skutečně hodně špatné, tak se loď otočí po vlnách a jede se tam, kam to jde. Prostě se snažíš nějak přežít a počkat, až se bouřka přezene. Většinou to netrvá zas až tak dlouho. Od půl hodiny do dvou jsou nejhorší okamžiky, pak už se to zlepšuje natolik, že můžeš normálně fungovat.

Takže největší nebezpečí je bouřka?

Největším nebezpečím je obyčejný plynový vaříč. Protože je na propan-butan a když uniká, plyn se hromadí v lodi a pak může explodovat. Řekl bych, že lodí, které se potopily kvůli plynu, je víc, než těch, které potopila bouřka.

Jak vnímáš duchovní rozměr plavby po moři?

Jak jsem říkal, plavba na lodi zklidňuje, je čas přemýšlet, rozjímat. Moře ovlivňuje svojí nádhrou, nekonečností, ale třeba i tím, že na čas vezme některé jistoty. Někdy přijdou okamžiky, kdy se celá posádka modlí, aniž by to plánovala.

Myslíš, že je situace tak zoufalá, že všichni zakleknou?

Minimálně se to tak může jevit. Mému kolegovi se stalo, že v noci přišla tak silná bouřka, že dvanáct chlapů se ve dvě ráno modlilo jeden růženec za druhým. To je ovšem výjimka a není to cílem našich plaveb. Při plavbách s duchovními cvičeními se často čtou texty, které se nějak vztahují

JIRÍ „JIRÍK“ WÄGNER

Funkce na lodi: Skipper

Nejvyšší dosažená licence:

Coastal Skipper RYA.

Oblíbená kniha: Chatrč, Saturnin

Foto: Aastels, SKfoto - Adobe stock; Archiv Jiřího Wágnera

k moři. Ať už to byla třeba bouře na moři nebo chůze po vodě a podobně. Najednou všechno dává daleko větší smysl. Většina kněží, kteří tam byli poprvé, hovořili často o tom, že si poprvé uvědomili, co to vlastně znamená, když se moře rozbourí. A to jsme spolu nikdy nezažili žádnou extra velkou bouři. Ale někteří mi kamarádi kapitáni si prošli trošičku divočejšími situacemi. Jak se ale říká, Pán Bůh dá každému tolik, kolik zvládne. A oni toho museli zvládnout hodně.

Myslíš, že duchovní cvičení na moři mají větší sílu?

Nejsem schopen posoudit, jestli mají větší sílu, ale sílu určitě mají. Já jsem toho úplně zářivým příkladem. Uvažoval jsem sice o tom, že bych někdy jel na duchovní cvičení, ale pořád jsem to odkládal, až budu „velkej a dospělej“. A podobně to měla i spousta chlapů kolem mě. Duchovní cvičení na moři, to je možnost, kterou je chlap ochotný přijmout. Říká si: Tak dobře, pojedu na exercicie, ale jedu především na moře. Ale právě moře a loď poskytují spoustu příležitostí, aby si člověk uvědomil věci, které si doma běžně neuvědomuje a potkal lidi, kteří mají podobné problémy. Víím o lidech, v jejichž životě byl týden na moři zásadním bodem. Ale není to automatické. Když se někdo přihlásí na exercicie na moři a čeká, že se něco samo stane a vrátí se polepšený a skoro svatý, tak se většinou nic nestane.

Na lodi probíhá i mše svatá?

Při exerciciích je mše každý den a máme vytipovaná místa, kde to může být na břehu. Třeba na ostrově Hvar je malé poutní místo, vede k němu křížová cesta, nahore je veliký kamenný kříž a pod ním oltář a pár laviček. Je to krásné místo, tam jezdím moc rád. Občas se podaří si vypůjčit kostel nebo kapličku. Ale mše může být i na palubě. A když je úplně nejhůře, sedíme všichni v podpalubí okolo jednoho stolu, a to je opravdu velmi blízké společenství.

Děkujeme za rozhovor a přejeme mnoho šťastných plaveb.

Otázky kladl František Jakubec ml.

